

WSTĘP

Przygotowany wybór źródeł z historii służby cywilnej, pierwszy w polskiej literaturze przedmiotu, ma na celu dostarczenie wiedzy źródłowej przede wszystkim dla tych, którzy badają historię administracji, zarówno jako pracownicy naukowcy, jak i studenci kierunków politologii, prawa, administracji i zarządzania, a także praktyków i teoretyków prawa urzędniczego. Wybór ten ma także za zadanie przyczynić się do głębszego zrozumienia istoty służby cywilnej oraz uwarunkowań, w jakich przyszło jej funkcjonować. Stąd też będzie również przydatny dla pracowników zatrudnionych na co dzień w służbie cywilnej.

Wybór źródeł podkreśla specyficzny charakter służby cywilnej, który ewoluował wraz ze zmianami zachodzącymi wokół państwa i w państwie. Prezentowane dokumenty źródłowe wskazują na ciągłość instytucji służby cywilnej w zmieniających się uwarunkowaniach historycznych, ustrojowych, prawnych i społecznych, wreszcie mechanizmy nadzoru nad służbą cywilną i ich efektywność.

Opracowanie powstało w ramach współpracy Zakładu Nauki o Państwie i Administracji Publicznej, Instytutu Nauk Politycznych, Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

Wybór źródeł obejmuje okres II Rzeczypospolitej, Polskiej Republiki Ludowej oraz III Rzeczypospolitej. W publikacji zastosowano układ chronologiczno-rzeczowy.

Całość podzielona jest na pięć części. Pierwsza obejmuje lata 1918–1945. Przedstawiono w niej główne akty kształtujące system służby cywilnej w międzywojennej Polsce tj. ustawę o służbie cywilnej z 1922 roku i jej kolejne nowelizacje, rozporządzenia dotyczące służby przygotowawczej, klasyfikacji stanowisk i obowiązków urzędników służby cywilnej. W części drugiej zaprezentowano akty prawne wpływające na zmianę statusu urzędników służby cywilnej. Trzecia, najbardziej rozbudowana część, poświęcona została zaprezentowaniu kolejnych ustaw o służbie cywilnej począwszy od ustawy z 1996 roku oraz aktualnych rozporządzeń wykonawczych do ustawy z 2008 roku a także aktualnie obowiązujących przepisów w zakresie służby cywilnej. Rozdział czwarty zawiera akty normatywne prezentujące zasady funkcjonowania Krajowej Szkoły Administracji Publicznej. W części ostatniej przedstawiono wybrane postanowienia i orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego traktujące o służbie cywilnej.

W opracowaniu pominięto informacje dotyczące rozporządzeń wykonawczych do ustaw z lat 1996–2008. Wyboru źródeł nie opatrzono komentarzem, ponieważ mają one służyć jako materiał dydaktyczny i badawczy.

Autorzy mają nadzieję, że książka przyczyni się do bardziej wnikliwego badania istoty służby cywilnej oraz stanie się przydatnym materiałem dydaktycznym.

*Jolanta Itrich-Drabarek
Agnieszka Filak
Kamil Mrocza*